PROPHETIE IACOBI BROCARDI

Voortijdts Professoor in de Universiteyt tot Leyden/ door hem over veel Jaren gheprophetecre/ ende aen de Heeren Staten van Hollandt ghesonden.

Item/ noch eene Prophetie van Paulus secundus/ int Jaer 1589. aen myn Heere D. Niel Claes Silla Pentionaris der stadt Aemstelredam/ gheschreven.

Mitsgaders/ de tweede Prophetie vanden voornoemden Paulus secundus/ wtghegheven nu Anno 1599/ Ende is na ghedruct.

Tot Aemstelredam/ by Pieter Gevaertsz. 1599.

PROPHETIE

**INdien Godts volc eenich quaedt schijnt over thoofc te han-
ghen/zoo wort een yeghelijc(ja ooc de minste) bevolen/ tzelv
volc zulcx te kennen te gheden.**

WAT de Propheten Esaia / Jeremia / ende Ezechielis werdt verkondicht / oft
voorseydt de grousame moordt van Vrancrijc des Jaers 1572. ende dat n
de ordre ende tvervolghen der zaken die ghesch iedt ende verhaelt zijn in de Historie
der zelver Propheten.

Is nu de zelve moordt van Vrancrijc / ende niet weynich andere plaghen/ na d
voornoemde ordeninghe verkondicht zijnde/gheschiet/zo moeten ooc andere moor
den ende quaetheden gheschieden/die tsamentlijc voorzept zijn/de moort van Vranc
rijc te zullen volghen.

In't 5. Capittel Esaias/ vers. 25. wert ooc de moort van Vrancrijc verhaelt/ end
aldaer int voorghaende 24. vers wert d'oorsake by ghe voecht / waeromme de zelv
gheschiet is. Ende int 25. vers werden noch andere toekomende verkondicht: Mits
gaders eene groote oproerte.

Eene groote partije vande Prophetie Jeremia/strect daer toe/dat sy zouden ver-
manen die vanden Evangelium hun te onthouden in Duytschlandt/ ende ter plaet-
sen daer vrije belijdinghe vant zelve Evangelium zij: datse niet en gaen in Vrancrijc/
op dat sy niet omghebrocht en worden.

Na den voorghemelden moort van Vrancrijc vermaent de Propheet noch / datse
hen niet in Vrancrijc en zouden laten vinden/op dat mannen/vrouwen/eñ kinderen
niet dootgheslaghen en zouden werden/ende van hongher vergaen. Int 1. Capittel/
vers. 44. Ende int 9. Capittel Ezechielis wort vertelt de voorsz moort van Vranc-
rijc. Ende int 11. Capittel dreycht Godt noch anders.

Indien nu de voorgaende moorden (ghelijc sy verkondicht waren) gescheet zijn/zo
ist te vermoedẽ dat ooc d'andere/die tsamentlijc verkondicht werdẽ/geschiedẽ zullẽ.

Neffens de moorden wordẽ noch te voren ghezept/groote oorloghen ende beroer-
ten na den anderen te zullen volghen/elc particulierlijc zoose verhaelt werden: twelc
ic niet en schrijve/maer alleen dese moordẽ/groote beroerten/ endekrijchs onweder/
werden by Esaias wtgelept/int eynde vant 5. Capittel/ende inde gheheele 13. ende 14
Capittelen. By Jeremias 13. ende 25. By Esdras int 15. ende 16. vant 4. Boec.
By Ezechielis int 7. ende elders.

Int 5. Capittel Esaias/ int eynde / ende Jeremias 46. Danielis int 11. vers. 35.
wert verkondicht den Turc met de Papisten teghen ons te zullen komen.

Vermanende nu derhalven eenen yeghelijcken / eñ int bysonder de Heerẽ Staten
voornoemt/datse dese Capittelen der voorsz Propheten willen lesen/eñ niet op mijne
woorden letten/maer ghedencken dat dese dinghen noch aenstaende zijn.

Wy moeten ons altsamen bereyden / omme t'Oordeel Godts nu te verdraghen/
Luce 21. vers. 34. In welc Oordeel die aengheroepen zal hebben den Name des Hee-
ren /zal zalich zijn. Joel int 2. Die met God over een komen zullen/en hebben niet te
vreesen/als Christus vermaent heeft/zegghende by Matthei int 24. vers. 6. Siet toe
dat ghy u niet en verschrict: ende ooc by Jeremias int 51. Capittel/vers. 46.

NOTA.

NOTA.

EEnen aenſtaende vlucht/in grooter beroerten wordt beteyckent/ waeromme die s'Landts zaken van Hollandt wt rechten/ te beſorghen zullen hebben / dat hare ſteden wel voorſien zijn / datter ooc ghenoech zij voor ofte tot ſ'volcx behoefte / ende voor velen die na Hollant hun toevlucht zullen nemen: Als dan zalt tijt weſen/ liefde teghens ſynen naeſten te bewijſen/ende al voren met ghebeden God te verſoenen/dat hy ons bevrijdt vander doot/dewijle ſynen toorn voorby gaet.

Daer na die van Duytſchlant/ ende andere onder den Arent gheſeten / zullen komen/als Jeremias over al vermaent/die zullē ſlaen tPauſdom mettē Turc/ alſo an zalt Vaderlandt bevrijt zijn vant Pauſdom/Spangiaerden/ende Franchoyſen.

Gheheel Spangien zal gheſlaghen werden/ooc mede den Koninc zelfs/als gezept wort by Eſaias int 15.ende 16.Capittel/ende Jeremias int 48.Capittel.

Ooc zal gheſlaghen werden tKonincrijc van Vrancrijc / als Jeremias zeydt int 43.Capittel/ende Ezechielis int 9.31.22.Capittel.

Daer na zal Jtalien gheſlaghen/ende tPauſdom gantſchelijc vernielt werden/in Hoochduptſchlant.

Godts vville moet gheſchieden.

Een andere Prophetie/door eenen ghenaemt Paulus Secundus der vrijer Conſten Student / Van de wtroepinghe der Pauſelijcker Afgoderye/ ende Verkondigher vant onderbrenghen van Aſien / Afrijcken: Jnt Latijn gheſchreven by den voorſchreven Auctheur / wt Hamburgh / den xxij. September/ Anno 1589.

EErent zeer achtbare Heere/ na zonderlinge groeteniſſe inden Heere / en twijffele niet oft V. L. is wel indachtich/ dat ic over een Jaer / doen V. L. hier van de Staten ghezonden waert/gheprophetert hebbe/ende van myn waerſegginge mede ghedeylt/vande nederlaghe der Spaenſche Vlote:ooc dat de Koninc van Navarre dat zelve Jaer Koninc van Vrancrijc zoude werden / ende heerlijcken triumpheren door de nederlaghe ende verjaghinghe ſynder vyanden/met wat blyſchap ende oprechter herten V.L.die prophetie van my verſtaen hebt/en zal nemmermeer vergheten zijn ; want my is zeer wel ind achtich / dat doen ic verhaelden dat ic op eenen nacht ghehoort hadde/eene expreſſe ende zeer klare ſtemme/ ſprekende tot my in Duytſche Woorden:Paule de Koninc is ommeghebracht/V.L.neffens de anderen Edelen ende voorſienighen Heeren/die by V. L. waren/my beloofden een heerlijcke gifte/indien myne blijde bootſchap waer wert.

Een weynich daer na.

Voorts en twijffele ic niet/maer ben wel verzekert/overmidts my de Heere (door myne onderhoudelijcke ghebeden / voor den Koninc van Navarre wtgheſtort) my dat verklaert heeft / dat de voorſz van Navarre even zoo om hals ghekomen zoude hebben/als die van Guyſe/ hadde de Koninc wt het midden niet wech genomen geworden : welcke mirakuleuſe ende onverſienighen doot des bloedtveerdighen ende moordadighen Tyrans den Koninc van Navarre dochte om te brenghen / hebbe ic gheſien/ende gheprophetert.

t' Gheen ic van de doodt ende ongheval des Prince van Parma gheſeydt hebbe/
machmen in myne Schriften zien/ daer ic aldus geprophetcert hebbe: Die van Par-
ma zal kortelijc door dollichept ende gheeſtighe fantaſien/ vallen in eene melancolike
zothept/ende raſerye/door nederlaghe ende ſchaden die hem over zullen komen/ alzo
dat het aertrijcke van Brabant ſyn ſtinckende inghewant/ ende ſyn wraec-ghierich
ende wreedt herte verſlinden zal.

t'Ghene hier voor ghezept is/zal kortelijcken(zegge ic)ja toekomende Jare vande
quaet-wrekende Heere/der Kerckē Voorvechter vervult wordē/ alſmē toecomende
Jare S. Martens Ganſſen eten zal/ende ghylieden (die vrolijc S. Martens avont
vyeren zult)zult met malkanderen vraghen: Waer is nv die van Parma? Waer is
nv t'Legher der bloetdorſtighe Spaignaerts? in Brabant? ofte in V.L. Landeren?
Dit alles/ als ic het nv ſchrijve/ zal alzoo warachtelijcken ghebeuren/ als t'ghene ic
vande Spaenſche Vlote gheprophetcert hadde: Kenne Godt almachtich/ die my dit
alles ontdect ende gheopenbaert heeft.

Noch op de Comeet-ſterre des Jaers 1572.

Dat vette/delicate/ſchoone ende lieffelijcke Groeninghen/bekleedt met een groen
ende lieffelijc aertrijcke/met alderley Bloemkens eñ Kruydekens verciert/ zal Ghe-
ſanten over ettelijcke mijlen zenden/ende af vallende vande Spaigniaerts/ooc vant
bloetgierighe Papiſtige ghebroetſel/zal met een zonderlinge groot ghewelt hem over
gheven aen eenen Doorluchtigen Duytſchen Vorſt/ende met hem een nieu Verbont
maken/ indien hy niet accorderen en kan / met eenen minderen Prince/ Grave/ ofte
anderen Velt-heere.

Noch een Latijnſch Veerſken.

Waerom/o Groeningen/zijt ghy aldus opgheblaſen? Want de Fortuyne draeyet
toch altijt: V zullē noch vele Legers op komē/maer die van Saſſen zullen v krijgen.

Noch was daer een wtlegginghe op de woorden des Apoſtels 2. Theſſalon. 2. Capittel/ int 4. Vers.

Den partijdighen Antechriſt/daer d'Apoſtel Paulus af vermont/is de Paus van
Romen/de welcke (naer wtlegginge van my/ den anderden Paulo / wt myn nacht-
viſioen) wtgheropt ende vernielt zal werden / inden Jare datum/ 1. 3. 4. 8. 9. ende
eneghentich ſchrijven zal/door de nederlaghe des Turcx/ die ghebeurt zal 1606.
na Chriſti geboorte/ alzo gantſchelijcken datmē niet en zal weten waer de Papiſten/
Paus/hun heylighe plaetſen/ Digniteyten/ ofte Ordonnantien gheble ven zijn/ ende
zal by avontuere niemant in ſyn plaetſe ... der op rijſen: dan zal dē leſten Antechriſt
in ſyn vervloecte Rijcx /groote verwoeſtinghe/ende wterſte ellende/met alle ſyne on-
goddelijcke Cardinalen/ Biſſchoppen/ ende ander ghebroedt/ roepen ende jammer-
lijcken krijten: Och wee/ Och/ in plaetſe van alle ſyn ghewoonlijcke triumpheren/
danſſen/ſpringen/ende zinghen/overmits ſyn vreeſſelijcke eynde/ſyns ende alle ande-
ren Halla/metter Princen ende Heeren/dwelcke alles gheſchieden zal door de ſtercke
Arm des Godlicken Maieſteyts/die de Roomſche Babiloniſche Hoere/met alle Co-
ninghen/Potentaten/ Princen/ Graven / ende Heeren/ om hare ghewoone onrecht-
veerdichept/ ende afgrijſelijcke Afgoderye vernielen zal/ ende over hol over hol wer-
pen. Hoe wel veel Gheleerden deſer tijdt meynden dat de woorden Pauli in die voor-
noemde

noemde plaetsen spreken vande leste heerlijcke komste ons Heeren: ter contrarie verstae ic/ Paulus Greberius Voorbode des Antechristi val/ vanden Roomsché Paus/ ende dat dit een gheestelijcke komste des Heeren is/ na de woorden des Apostels/ die voor den lesten dach komẽ zal: Dan zal ooc dẽ Antechrist niet alleen uytgheropt worden/ (ghelijc Marthinus Luther ooc wel verstaẽ heeft/ van de Kettersche Princẽ/ als hyse noemt) maer ooc van syne devote zonẽ/ de Papistighe Coningẽ/ Princen/ Graven/ Heeren/ ende Edelen/ Burgers/ ia Boeren ooc: het zal hem al af vallen/ ende ten lesten verslaghen ende zeer vernederen: Sal berooft worden van syne drievoudighe Kroone/ welcke toekomste des Heeren (daer Paulus af vermaent) zal wesen voor het eynde des werelts: Dan zal Asien/ Africken bekeert worden/ ende van dẽ Coningen zullen ghelooven in Christum xij. tsamen: Terstondt na desen Pauselijcken val zal daer noch eene verwoestinghe gheschien/ niet langhe voor den lesten dach (daer Paulus mentie af maect) van den Turc/ Moscoviter/ ende Tarter/ na de Prophetie Ezechielis/ ende daer na zullen wy hebben de leste komste des Heeren onses Salichmakers ende Messia Jesu Christi/ die verschijnẽ zal/ Richter der levende eñ der dooden.

Duysent zes hondert/ en zes Jaer
Tot Ceulen by Barlijm/ den Turc gaer
Verjaecht worden zal met alle man/
Wy PAVLVS GEBEER zeydt wel daer an.

De tweede Prophetie van Paulus Secundus.

Tot den Christelijcken Leser.

SEer goetgunstighe Vriendt/ ende Christelijcke Leser/ na zonderlinghe groetenisse inden Heere/ en twijffele ic niet/ oft V. L. is noch wel indachtich/ dat ic over zommighe Jaren (doen V. L. al hier in Duytslant tot my van uwen grootmachtighen/ ende ghenadighen Vorsten ghesonden waert) gheprophetêert hebbe/ ende van myne waerzegghinghe u mede ghedeylt hebbe/ het welcke ic te voren gheprophetêert ende voorsien hadde/ van de groote nederlaghe der Spaensche Vlote/ ende ooc hoe dat de Coninc van Navarre dat zelfde Jaer Coninc van Vranckrijc zoude werden/ ende heerlijcken triumpheren door de nederlaghe ende veriaginge syner vyanden/ ende ooc vande stercke stadt Groeningen/ hoe dat sy vanden edelen ende hoochgheboren Mauritius Prince van Orangien/ ende den edelen hoochgheboren Graef Willem van Nassouwen zoude zeer sterckelijc beleghert worden/ ende ooc zeer haestelijc de stercke stadt Groeninghen zouden overwinnen/ het welcke ooc alles alzo waerachtelijc gheschiet is/ ende met wat oprechten herten V. L. de voorsz Prophetie van my verstaen hebt/ ende en zal by u nemmermeer vergeten zijn: want my noch zeer wel indachtich is/ als doen ic V. L. verhaelde dat ic in eender nacht een wonderbaerlijc visioen gesien/ ende gehoort hebbe eene expresse eñ zeer klare stemme/ sprekende tot my in Duytsche woorden: Paule/ den Koninc van Hispangien zal

 haestelijc

haestelijc ende zeer miserabelijc metter doot overwonnẽ worden/ẽ syne groote heyr-
kracht zal hem benomen/ende syn volc zal gantsch verslaghen/ende te niet ghebracht
werden/door eenen anderen minderen Prince / ende hoochgheborenen Vorst / ende
syne Evangelische Medehulpers / alzoo dat de natie der Spangiaerden wt de Ne-
derlanden gheheel verslaghen/ende gantsch wtgheropt zullen werden.

Soo staet ons wel aen te mercken / hoe wonderbaerlijcken dat Godt almachtich
heeft ghewrocht: Insonderheyt met den hoochmoedigen/beroemdē/ende vermeten
Koninc van Hispangien/ẽ alle syne groote onverwinnelijcke zee-armade/de welc-
ke syne klauwen ghespitst/ẽ syne tanden gescherpt hadde/om met syn groot quaet
voornemen den onnooselen over al te verpletten/ twelc Godt niet en heeft ghewilt/
alzoo men in dese myne Prophetie wtdruckelijc ghenoechsaem bemercken kan.

Noch zo zal V.L. believen te wetē/ hoe wonderbaerlijc dat God heeft ghehandelt
met dat Koninckrijcke van Vrancrijc/ ẽ den Godvruchtigen Koninc van Navarre/
mitsgaders meer andere plaetsen ende contreyen: Allen rechtverstandighe menschen
tot eenen spieghel ende voorbeeldt: synen heerlijcken onverwinnelijcken macht/tegen
alle hoochberoemde quade vyanden/ ende lasteraers van syn heylighe Woordt ende
warachtighe Evangelium/op dat alleen syne macht ende heerlijcheyt moet ghekent
ende ghelooft werden inder eewicheyt. De almachtighe goedighe Godt die wil ons
altesamen (ende ooc onse Nabueren/Steden/ende Landen/zoo Brabant/Vlaender-
landt/Walschlandt/ende ooc alle omligghende steden) ruste ende vrede verleenen/op
dat zy doch het bloedighe snijdende Sweerdt des lancduerenden Oorloghs/ ende de
groote tyrannie des Pausdoms eens mochten laten berusten ende ophouden/op dat
sy doch die noch de blintheyt des Pausdoms toegedaen zijn/ haer oogen eens moch-
ten open doen/ẽ aenmercken de teeckenē des Hemels/de welcke God de Heere ons
noch daghelijcx is laten verschijnende: Het welcke ons gunnen wil God de Heere die
almachtich is/ende regeert van eewicheyt tot eewicheyt/ AMEN.

Een korte beschrijvinge ende verklaringe van mynen Prophetie ofte Visioen/het welcke my door een wonderlijc ghesichte in der middernacht verthoont is gheweest / den xxix. dach Martius / des nachts te twaelf uren/Anno 1599.

Door my Paulus Secundus Griberius / der vrijer Consten
Student inder Astronomie.

AEnghesien zeer ghelief de Lesers/ende goede Heeren/de welcke den Heere Jesu
Christo/ ende syn heylich Evangelium van gantscher herten toeghedaen zijn/
ic wensche V.L. altesamen gheluc ende voorspoet/ende hier na de eewighe sa-
licheyt/door Jesum Christum/Amen.

Ic Paulus Secundus Griberius (hier voortijts gestudeert hebbende inde Astro-
nomie) late alle goede Christenē weten/myne korte ende kleyne beschrijvinge van die
gesichte ofte Visioen/het welcke my alzo wonderbaerlijcken verschenen is gheweest/
met menichte van Krijchsvolc/van Ruyters ende Soldaten/in twee partijen tegens
malkanderen strijdende/ende met Vanen in hare handen/ ende wel ghewapent/ ooc
aen te zien/ghelijc oft sy met grof gheschut teghens malkanderē gheschoten hadden/
alzoo dat ten laetsten den eenen hoop Krijchsvolc overwonnen is/ ẽ alzoo de vlucht
ghenomen

ghenomen hebbende/ende zoo is het aen te zien gheweest/als oft sy na Brabant ende Vlaenderlant gheweken hadden/ende haer teghenpartye haer alzoo vervolcht hebben/ende het is ooc aen te zien gheweest/alst oft een Overste/ oft een groot machtich Vorst/voerende eenen stercken Leeuw in syn Wapen/ende den Leeuw hebbende een groot Swaert in synen klauwen/ met noch een groot machtich Vorst ofte Krijchsman/voerende in syn Wapen de dry Lelien/met eenen Roose/hebbende alzoo te zamen een vast Verbont ghemaect ende besloten/voeghende hun alzo te zamen by malkanderen met hare groote macht ende krijchsvolc/om te wederstaen ende te verdrijven de groote ende gheweldige bloetdorstige Tyrannen/ het welcke ic hier in myne prophetie ofte Voorseggingе verghelijcke ofte wtlegghe op den Spaenschen Admirant/ met alle synen aenhang: Ende den partijdighen Antichrist daer den Apostel Paulus af vermondt/is den Paus van Romen/de welcke (naer myn wtlegghinghe van my Paulus Secundus Griberius wt myn nacht visioen) zullen wtgheroept/ende vernielt worden/in desen Jare/ alzoomen nv schrijft 1599. alzo datmen niet eenen Spaenschen Soldaet/ofte Spaenschen Tyran in de Nederlanden niet vinden en zal/ ende zal alzo voleyndighet worden/tot op het Jaer alsmen schrijven zal/Duysent ses hondert ende ses / alzoo datmen niet en zal weten waer de bloedtdorstighe Tyrannen altezamen ghebleven zullen zijn.

Ic Paulus Secundus Griberius/gheboren van Hamburch voorwaer
Verkondighe v (myn beminde Leser) met myn Prophetie int openbaer
Der Spangiaerts ondergang/met al haer gantsche macht/
In wat tijdt/in wat Jaer datse al te niet zullen werden ghebracht.

NOTA.

HEt ghene hier voren ghezeydt is/zal kortelijcken (zegghe ic) ja in desen Jare 1599. vervult worden / ende alsmen inden toekomenden Jare/ Namelijck/ Duysent ende zes hondert schrijven zal/zoo zal den Spaenschen Tyran/ met allen synen aenhangh/ wt alle de Nederlanden/ ofte de xvij. Provintien gheheel wtgheroept ende verdreven zijn: Want alsmen in Brabant ende Vlaenderen de S. Martens Gans eten zal/ende ghylieden alle te samen de vrolijcke S. Martens avont vyeren zult/zoo zult ghy met malkanderen spreken ende vraghen: Waer is nv de tyrannie der Spangiaerden ghebleven? oft waer is nv des Koninckx van Hispangiens gheweldt ende kracht/daer mede hy Hollandt/Zeelandt/Vrieslandt/ende alle de omligghende Landen meynden te bedwinghen / ende te tyranniseren? Dit alles als ic het nv schrijve / zal alzoo waerachtich ghebeuren / als het ghene dat ic van de Spaensche Vlote / ende den Koninc van Hispangiens doot langhe te voren ghepropheteert hadde: Kenne Godt almachtich/die my dit alles ontdect ende gheopenbaert heeft: Weest derhalven kloecmoedich ende stantvastich / ende hebt goeden moedt in uwe krijchs-swaricheden: want u lieden zal haest te hulpe komen eenen nieuwen Duytschen Vorst/met een machtich/ja onoverwinnelijc Legher / de welcke zal helpen verdrijven ende verjaghen alle de Spaensche Tyrannen / de welcke zoo langhe tijdt in v Vaderlandt zoo veel onnoosel bloedts ghestort ende vergoten hebben/ ende teghen God ende syn heylich Evangelium altijts ghestreden ende vervolcht hebben.

Ende

Ende hier na/ alsmen zal schrijven Duysent ses hondert ende ses Jaer/ zo zal den partijdighen Antichrist wtgheroept worden/ het welcke is den Paus van Roomen/ alzoo datmen niet weten en zal waer den partijdighen Antechrist/met alle syn bloet-dorstighe Bisschoppen ende Cardinalen / met haer digniteyten ende ordonnantien ghebleven zijn / ende daer en zal niemant meer in syn plaetse komen/ ende dan zal hy roepen: Och wee/och wee/in plaetse van alle syn ghewoonlijcke triumpheren / zinghen ende springhen/een schrickelijc ende vreesselijc eynde/syns ende allen syne Printen ende Mede-hulpers/twelc alles geschieden zal door den sterckEN Arm des Godelijcken Majesteyts/de welcke de Roomsche Babilonische Hoere/met allen haren aenhang vernielen/ende gheheel wtroden zal: Het welcke alles alzoo gheschieden zal door Godts almoghende kracht/door Jesum Christum/ die daer regeert van eewichheyt tot eewichheyt. AMEN.

Een oudt gheschrift/ wt een oudt Minnebroers Boec over veel Jaren gheschreven/ende luydt aldus:

Als dese X met zes stijlen zal zijn onder-zet/
Met vijf Hoornkens/ ende negen open streecrkens net
Zoo zal d'Erfghenaem vande dry Padden met spoet
Doen neder vallen s'Paus regiment onder de voet.

M. CCCCC. XXXXXXXXX.

FINIS.

